

Warsztaty informacyjne na temat Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY

Nowy Targ, 28 sierpnia 2012 r.

*Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013
oraz ze środków finansowych Województwa Małopolskiego*

CZĘŚĆ I

Co to jest Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej?

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej (skrót – **EUWT**, ang. *European Grouping of Territorial Cooperation* – EGTC) jest **nowym instrumentem prawnym** wprowadzonym przez prawo wspólnotowe, pozwalającym na tworzenie **sformalizowanych grup współpracy** przez podmioty publiczne z różnych państw członkowskich.

EUWT posiada osobowość prawną i ma przyczyniać się do pokonania przeszkód utrudniających współpracę terytorialną oraz do rozwoju tej współpracy, m.in. poprzez realizowanie projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Podstawy prawne

na poziomie europejskim

Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 roku w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT), obowiązujące od 1 sierpnia 2007 r.

Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999,

na poziomie krajowym (polskim i słowackim)

Ustawa z dnia 7 listopada 2008 roku o europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej (Dz. U. Rzeczypospolitej Polskiej z 2008 r. nr 218, poz. 1390),

Ustawa z 15 lutego 2008 roku o europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej i o uzupełnieniu ustawy nr 540/2001 Dz. U. o statystyce publicznej z uwzględnieniem późniejszych przepisów (Zbiór Ustaw Republiki Słowackiej nr 90/2008)

Cechy konstytutywne EUWT

Po pierwsze

EUWT jest **transgraniczną organizacją**, którą tworzą podmioty położone na terytorium przynajmniej dwóch państw członkowskich Unii Europejskiej.

Członkami EUWT mogą być:

- 1) państwa członkowskie UE;
- 2) samorządy lokalne i regionalne państw członkowskich UE;
- 3) podmioty prawa publicznego w rozumieniu art. 1 ust. 9 akapit drugi dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi, oraz stowarzyszenia podmiotów należących do wyżej wymienionych kategorii.

Art. 3 Rozporządzenia nr 1082/2006

Cechy konstytutywne EUWT

Po drugie

EUWT **posiada osobowość prawną prawa wspólnotowego** oraz posiada **zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych** o najszerszym zakresie przyznawanym osobom prawnym na mocy prawa krajowego, tzn. że może ono, w szczególności, nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchome oraz zatrudniać pracowników i występować jako strona w postępowaniu sądowym.

EUWT uzyskuje osobowość prawną w dniu rejestracji lub publikacji statutu zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba statutowa danego ugrupowania.

Cechy konstytutywne EUWT

Po trzecie

Celem EUWT jest **ułatwianie i upowszechnianie** współpracy transgranicznej, transnarodowej lub międzyregionalnej, czyli **współpracy terytorialnej, między jego członkami, wyłącznie w celu wzmocnienia spójności ekonomicznej i społecznej.**

Zadania EUWT są ograniczone przede wszystkim do realizacji programów lub projektów współpracy terytorialnej współfinansowanych przez Wspólnotę za pomocą Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego lub Funduszu Spójności.

Art. 1 ust. 2 i art. 7 Rozporządzenia nr 1082/2006

Cechy konstytutywne EUWT

Po czwarte

EUWT swoje funkcjonowanie **opiera na konwencji i statucie** przyjętych jednogłośnie przez jego członków.

Konwencja jest obowiązkowym i podstawowym dokumentem, na podstawie którego nastąpi rejestracja EUWT. Prace nad tym dokumentem wymagają znajomości prawa unijnego oraz krajowego państw, z których pochodzą przyszli członkowie EUWT. Konwencja jest zawsze rezultatem daleko idących uzgodnień i kompromisów.

Statut podobnie jak Konwencja musi być przedłożony do rejestracji. Najtrudniejsze do ustalenia są kwestie dotyczące funkcjonowania organów statutowych EUWT i ich zadań, sprawy finansów i rachunkowości oraz majątku ugrupowania, a także zasady zatrudniania personelu.

Art. 8 i 9 Rozporządzenia nr 1082/2006

Cechy konstytutywne EUWT

Po piąte

EUWT posiada siedzibę statutową w państwie, w którym zostało zarejestrowane.

Wybór lokalizacji siedziby statutowej ma poważne skutki prawne, gdyż określa ona w szczególności właściwe prawo mające pomocniczo zastosowanie do funkcjonowania EUWT, interpretacji konwencji i statutu oraz organy odpowiedzialne za jego kontrolę.

Art. 2 Rozporządzenia nr 1082/2006

Cechy konstytutywne EUWT

Po szóste

EUWT jako odrębna osoba prawna posiada przynajmniej następujące organy:

- **zgromadzenie**, składające się z przedstawicieli członków;
- **dyrektora**, reprezentującego EUWT i działającego w jego imieniu.

Art. 10 Rozporządzenia nr 1082/2006

Cechy konstytutywne EUWT

Po siódme

EUWT musi posiadać własny budżet.

Funkcjonowanie EUWT finansowane jest przez instytucje, które powołują to ugrupowanie.

Koszty założenia ugrupowania i prowadzenia jego działalności pokrywane są ze środków własnych (składek członkowskich).

EUWT mogą również ubiegać się o środki tak jak inni beneficjenci realizujący projekty w ramach programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności. Mogą uczestniczyć w programach międzyregionalnych. Mają także możliwość korzystania z innych źródeł finansowania, również poza Unią Europejską (np. z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Funduszu Wyszehradzkiego itp.).

Czym **nie jest i nigdy nie będzie** Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej?

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej:

- nie jest eksterytorialnym, ponadpaństwowym podmiotem,
- nie prowadzi polityki zagranicznej,
- nie zabiega o przejęcie kompetencji, uprawnień i środków finansowych należących do organów państw członkowskich,
- nie wykonuje uprawnień władz regionalnych lub lokalnych przyznanych im na mocy prawa publicznego lub obowiązków, których celem jest ochrona ogólnych interesów państwa, czy też ochrona ogólnych interesów innych organów publicznych, takich jak uprawnienia policyjne i regulacyjne, wymiar sprawiedliwości i polityka zagraniczna,
- nie zagraża podmiotowości Związku Euroregion „Tatry” i Zdrużenia Region „Tatry”, którzy są założycielami Ugrupowania

CZĘŚĆ II

Dlaczego tworzymy Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej?

Dlaczego tworzymy EUWT?

- aby polsko-słowacka współpraca transgraniczna była realizowana na wyższym poziomie formalnym, prawnym, merytorycznym i instytucjonalnym,
- aby przewyćżać bariery formalne, na jakie napotykają wspólne polsko-słowackie przedsięwzięcia z powodu m.in. różnych systemów prawnych i instytucjonalnych w Polsce i na Słowacji, nierównomiernego dostępu do środków unijnych, itp.
- aby wspólnie rozwiązywać transgraniczne problemy społeczności lokalnych pogranicza polsko-słowackiego w różnych dziedzinach,

Dlaczego tworzymy EUWT?

- aby pozyskać narzędzie służące założycielom EUWT – Związkowi Euroregion „Tatry” z polskiej strony i Zdrúženiu Region „Tatry” ze słowackiej strony, a tym samym samorządom członkowskim obu stowarzyszeń, do absorpcji środków unijnych w większym niż dotychczas zakresie,

*EUWT będzie doskonałym narzędziem do realizowania projektów, ponieważ **spełnia równocześnie 4 kryteria transgranicznego partnerstwa**: wspólne przygotowanie projektu, wspólną realizację i finansowanie oraz wspólny personel*

- aby umożliwić zarządzanie projektami europejskimi, a w szczególności podjąć starania o zarządzanie mikroprojektami i projektami sieciowymi w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

CZĘŚĆ III

Główne działania Euroregionu „Tatry” dotyczące utworzenia Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY

Główne działania Euroregionu „Tatry” dotyczące utworzenia Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY

- Deklaracja Rady Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry” podpisana w Czerwonym Klasztorze w dniu 21.12.2007 r.
- powołanie przez Radę Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry” polsko-słowackiej Komisji roboczej, która na przełomie lat 2008 i 2009 podjęła pierwsze prace nad przygotowaniem Konwencji i Statutu,
- Deklaracja XV Kongresu Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry” w sprawie utworzenia EUWT przyjęta w Muszynie dnia 17.04.2009 r.,
- projekt sieciowy pt. *Od Euroregionu „Tatry” do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej* realizowany od stycznia 2011 r. w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013.

Projekt sieciowy ***Od Euroregionu „Tatry” do Europejskiego Ugrupowania*** ***Współpracy Terytorialnej***

Projekt realizowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej
Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013;
Oś priorytetowa II. *Rozwój społeczno-gospodarczy*,
Temat 3. *Projekty sieciowe*

Cel ogólny:

Podniesienie na wyższy poziom organizacyjny, prawny i merytoryczny
polsko-słowackiej współpracy transgranicznej

Cel szczegółowy:

Utworzenie innowacyjnej, europejskiej platformy wzmacniającej
współpracę transgraniczną prowadzoną przez Związek Euroregion
„Tatry”, Zdużenie Region „Tatry”, Miasto Nowy Targ i Miasto Kieżmark

Projekt sieciowy ***Od Euroregionu „Tatry” do Europejskiego Ugrupowania*** ***Współpracy Terytorialnej***

Partnerzy projektu:

- Związek Euroregion „Tatry” – Partner Wiodący
- Zdużenie Region „Tatry”
- Gmina Miasto Nowy Targ
- Miasto Kieżmark

Wartość Projektu

224.317,81 EUR, w tym dofinansowanie z EFRR (85%): **190.670,14 EUR**

Realizację projektu i utworzenie EUWT wspiera merytorycznie i finansowo samorząd województwa małopolskiego, który przekazał Związkowi Euroregion „Tatry” w 2011 roku dotację ze środków Marszałka Województwa Małopolskiego w kwocie **65.000 PLN** na uzupełnienie wkładu własnego w projekcie.

Polsko-słowacka Komisja ds. EUWT

Rada Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry” na posiedzeniu w dniu 15.06.2011 r. w Rużomberku powołała Komisję w składzie:

ze strony polskiej:

Władysław Bieda – Burmistrz Miasta Limanowa

Czesław Borowicz – przedstawiciel Miasta Nowy Targ

prof. dr hab. Kazimierz Jóskowiak – wykładowca akademicki, ekspert w dziedzinie prawa międzynarodowego

Stanisław Łukaszczyk – Wójt Gminy Bukowina Tatrzańska

Bogusław Waksmundzki – Przewodniczący Rady Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry”

Eugeniusz Zajączkowski – Wiceburmistrz Miasta Nowy Targ

ze strony słowackiej:

Štefan Bieľak – Burmistrz Miasta Spiska Bela

Jozef Biroš – przedstawiciel miasta Spiska Nowa Wieś

Peter Burian – Wiceprzewodniczący Rady Zdrużenia Region „Tatry”

Jozef Ďubjak – Burmistrz Miasta Trstena (od 06.10.2011 r.)

František Ľach – przedstawiciel miasta Spiska Nowa Wieś

Alexander Slafkovský – Burmistrz Miasta Liptowski Mikulasz

Prace polsko-słowackiej Komisji ds. EUWT

Komisja podczas 9 wspólnych posiedzeń i kilkunastu indywidualnych spotkań polskiej i słowackiej części Komisji:

- przeprowadziła analizę zagrożeń i korzyści oraz porównała wartość dodaną tworzonego EUWT w stosunku do dotychczasowej formy współpracy,
- zidentyfikowała i przeanalizowała podstawowe kompetencje, doświadczenia i potencjał partnerów – przyszłych członków EUWT,
- przeprowadziła analizę krajowych ram prawnych i zbadała, które z przepisów są bardziej właściwe w odniesieniu do celów planowanego EUWT, charakteru partnerstwa, itp. Przeanalizowała skutki każdego przepisu pod kątem relacji prawa wspólnotowego do prawa krajowego,
- sprawdziła procedury zatwierdzania wniosku o rejestrację EUWT zgodnie z krajowymi przepisami,
- opracowała projekty Konwencji i Statutu w porozumieniu z władzami krajowymi.

Prace polsko-słowackiej Komisji ds. EUWT

Na prace Komisji wpłynęły również rezultaty działań realizowanych w ramach projektu sieciowego, takich jak:

- analizy dokumentów i opinii ekspertów z Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Komitetu Regionów
- międzynarodowa konferencja pod patronatem polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej zorganizowana w Nowym Targu w dniach 14-15.09.2011 r.
- warsztaty podczas Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast Open Days w Brukseli w dniach 10-13.10.2011 r.
- wizyta studyjna i spotkanie z władzami węgiersko-słowackiego EUWT Ister-Granum w dniach 8-9.12.201 r.
- warsztaty konsultacyjne w Popradzie w dniu 21.03.2012 r.
- spotkanie dotyczące realizacji projektu sieciowego w Liptowskim Mikulaszu w dniu 18.04.2012 r.

Prace polsko-słowackiej Komisji ds. EUWT

Polsko-słowacka Komisja ds. EUWT w swoich pracach nad konwencją i statutem przygotowała i rozpatrzyła wiele analiz i opracowań. Jedną z najbardziej dyskutowanych i analizowanych przez Komisję kwestii był wybór siedziby statutowej Ugrupowania.

Rozważono różne opcje siedziby:

OPCJA I – siedziba na Słowacji,

OPCJA II – siedziba w Polsce,

OPCJA III – siedziba statutowa na Słowacji, natomiast siedziba Dyrektora, czyli organu wykonawczego w Polsce.

Komisja doszła do porozumienia i ostatecznie wybrała opcję II z siedzibą statutową Ugrupowania po stronie polskiej.

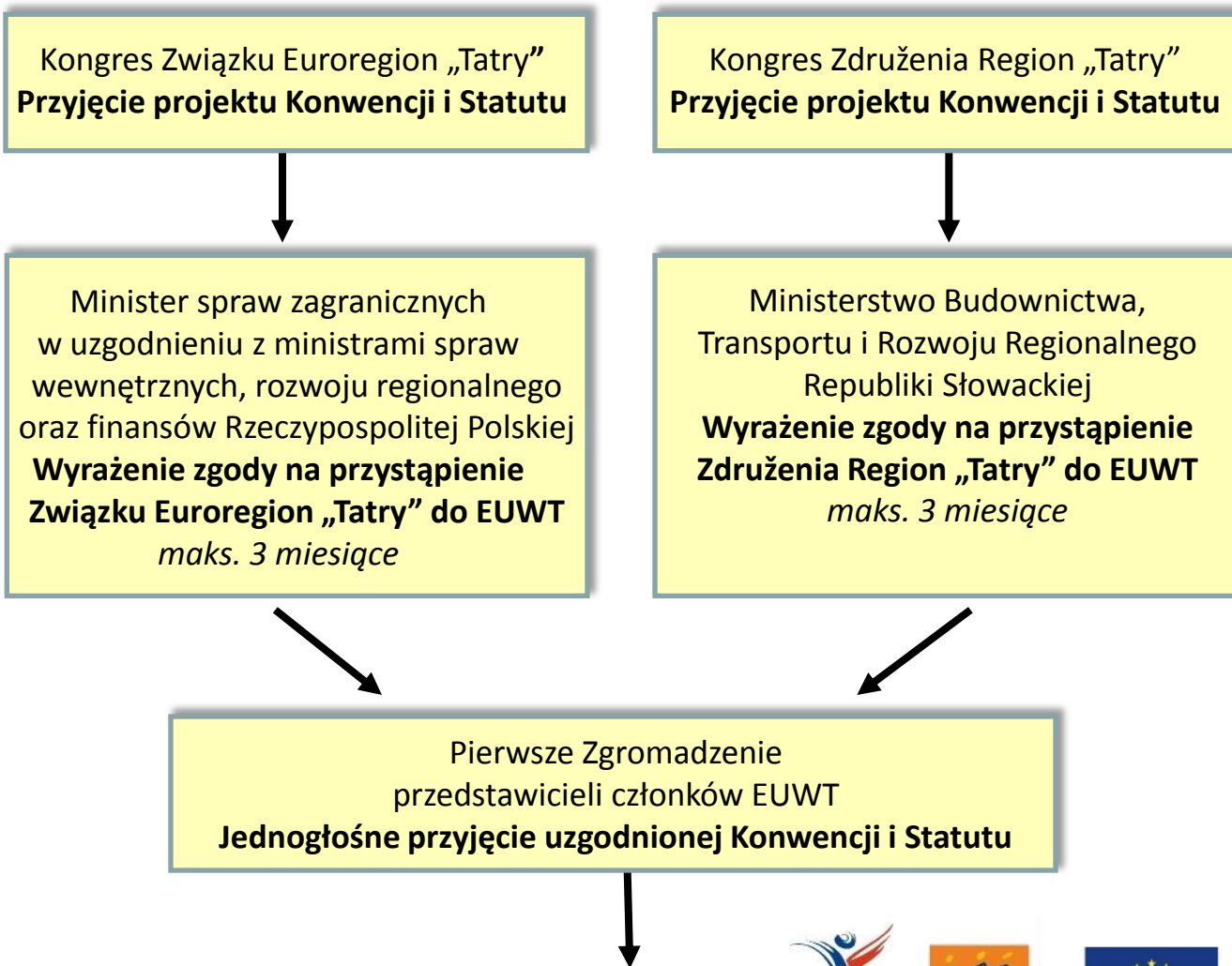
Problemy, pytania i wątpliwości, które pojawiały się podczas prac Komisji:

- na granicach Polski nie utworzono dotychczas żadnego ugrupowania, nie ma więc jeszcze przykładów dobrych praktyk,
- nie istnieją również zachęty i bodźce ze strony władz polskich i słowackich, aby takie ugrupowania powstawały,
- polska ustawa wykonawcza o EUWT jest bardzo lakoniczna, co z jednej strony jest jej atutem, z drugiej jednak utrudnia, a czasami uniemożliwia wypracowanie wspólnych ustaleń w ramach EUWT, np. odnośnie odpowiedzialności członków ugrupowania.

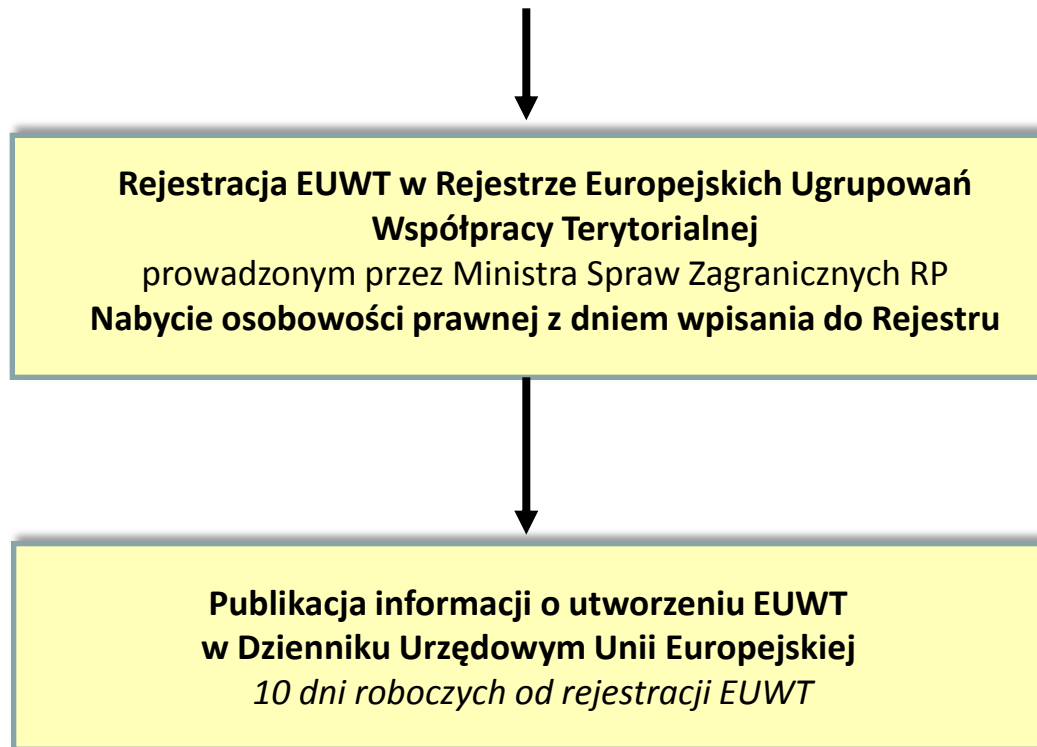
Problemy, pytania i wątpliwości, które pojawiały się podczas prac Komisji:

- Czy utworzone EUWT będzie w stanie skutecznie funkcjonować pod względem: organizacyjno-kadrowym, merytorycznym, finansowym?
- Czy utworzenie EUWT przyniesie pośrednie korzyści dla Związku Euroregion „Tatry” i Zdróżenia Region „Tatry”? Czy polepszy ich indywidualną sytuację?
- Jak będą układać się relacje i współpraca nowego podmiotu z władzami województwa małopolskiego, Krajów Preszowskiego i Żylińskiego oraz rządami obu krajów?
- Czy rzeczywiście dostępność do środków unijnych i ich absorpcja będą łatwiejsze?
- Czy państwo polskie i słowackie wykażą wolę przekazania kompetencji w zakresie zarządzania funduszami na polsko-słowacką współpracę transgraniczną w latach 2014-2020?
- Czy w znowelizowanym rozporządzeniu ws. EUWT znajdą się zdecydowane argumenty oraz odpowiednie rozwiązania włączające EUWT w system zarządzania funduszami unijnymi?
- Czy bez możliwości zarządzania środkami unijnymi nowy podmiot współpracy ma sens? Czy w takiej sytuacji ma szansę realizacji swoich zadań lub zmiany zakładanych celów?

Dalszy proces tworzenia EUWT TATRY

Dalszy proces tworzenia EUWT TATRY

Art. 4 Rozporządzenia (WE) nr 1082/2006

CZĘŚĆ IV

Analiza treści Konwencji i Statutu Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY

KONWENCJA I STATUT EUWT

EUWT podlega Konwencji zawartej jednogłośnie przez jego członków zgodnie z art. 4 Rozporządzenia (WE) nr 1082/2006.

Na podstawie Konwencji członkowie EUWT jednogłośnie przyjmują Statut EUWT.

Konwencja jest obowiązковым i podstawowym dokumentem, na podstawie którego nastąpi rejestracja EUWT. Prace nad tym dokumentem wymagały od członków Komisji nie tylko znajomości prawa unijnego, polskiego i słowackiego, ale również daleko idących uzgodnień i kompromisów.

Statut podobnie jak Konwencja musi być przedłożony do rejestracji. Najtrudniejsze do ustalenia były kwestie dotyczące funkcjonowania organów statutowych i ich zadań, sprawy finansów i rachunkowości oraz majątku ugrupowania, a także zasady zatrudniania personelu.

KONWENCJA

Konwencja EUWT zawiera postanowienia przewidziane art. 9 Rozporządzenia (WE) nr 1082/2006, tzn:

- nazwę EUWT oraz jego siedzibę statutową, znajdującą się w państwie członkowskim, zgodnie z prawem którego został utworzony przynajmniej jeden z jego członków;
- zasięg terytorialny, na którym EUWT może wykonywać swoje zadania;
- szczególny cel i zadania EUWT, czas jego funkcjonowania oraz warunki jego rozwiązania;
- listę członków EUWT;
- prawo właściwe do celów interpretacji i stosowania konwencji, którym jest prawo państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba statutowa EUWT;
- odpowiednie uzgodnienia dotyczące wzajemnego uznawania, w tym w zakresie kontroli finansowej;
- procedury wprowadzania zmian do konwencji.

STATUT

Statut EUWT zawiera, jako minimum, wszystkie postanowienia konwencji oraz następujące elementy:

- postanowienia dotyczące sposobu działania organów EUWT i ich kompetencji, jak również liczby przedstawicieli członków w odpowiednich organach;
- procedury decyzyjne EUWT;
- język lub języki robocze;
- uzgodnienia dotyczące funkcjonowania EUWT, szczególnie w zakresie zarządzania personelem, procedur rekrutacji i charakteru umów z personelem;
- uzgodnienia dotyczące wkładów finansowych członków oraz zasad rachunkowych i budżetowych – w tym dotyczących kwestii finansowych – stosowanych przez każdego z członków w odniesieniu do EUWT;
- uzgodnienia dotyczące odpowiedzialności finansowej członków zgodnie z art. 12 ust. 2 Rozporządzenia;
- organy odpowiedzialne za wyznaczenie niezależnych audytorów zewnętrznych;
- procedury wprowadzania zmian do statutu.

Warsztaty informacyjne na temat Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY

Nowy Targ, 28 sierpnia 2012 r.

*Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013
oraz ze środków finansowych Województwa Małopolskiego*